

Pastoraal bezoek aan het aartsbisdom Milaan en zevende ontmoeting met gezinnen uit heel de wereld (1-3 juni 2012)

Het feest van de getuigenissen

Bijdrage van paus Benedictus XVI

Parco di Bresso

Zaterdag 2 juni 2012

DE PAUS VIERT FEEST MET DE GEZINNEN VAN DE WERELD

1. CAT TIEN (meisje uit Vietnam): Dag paus. Ik ben Cat Tien, ik kom uit Vietnam. Ik ben zeven jaar en ik wil u mijn gezin voorstellen. Dit is mijn vader, Dan, en mijn moeder heet Tao, en dit is mijn broertje Binh. *Ik zou zo graag iets willen weten over uw gezin en over toen u klein was, zoals ik...*

DE HEILIGE VADER: Dank je, lief kind en ik dank ook je ouders van harte. Jij hebt mij dus gevraagd wat de herinneringen aan mijn gezin zijn: dat zouden er heel veel zijn! Ik wilde alleen maar enkele dingen zeggen. Het wezenlijke punt voor ons gezin was altijd de zondag, maar de zondag begon al zaterdag middag. Vader las ons de lezingen voor, de lezingen van de zondag, uit een boek dat in die tijd zeer verbreid was in Duitsland en waarin de teksten ook werden uitgelegd. Zo begon de zondag: wij begonnen al met de liturgie, in een sfeer van vreugde. De dag erna gingen wij naar de mis. Ik kom uit de buurt van Salzburg vandaan, dus hebben wij veel muziek gehad - Mozart, Schubert, Haydn - en wanneer het kyrie begon, was het alsof de hemel openging. En verder was thuis natuurlijk het uitgebreide middagmaal samen belangrijk. En verder hebben wij veel gezongen: mijn broer is een groot musicus, hij heeft als kind al voor ons allen composities gemaakt, zo

zong heel het gezin. Papa speelde citer en zong; het zijn onvergetelijke ogenblikken. Verder hebben wij natuurlijk samen veel reizen gemaakt, wandeltochten; wij woonden dicht bij een bos en zo wandelen in de bossen was iets heel moois: avonturen, spelletjes enz. In één woord: wij waren één hart en één ziel, met heel veel gezamenlijke ervaringen, ook in heel moeilijke tijden, omdat het oorlogstijd was, eerst van de dictatuur, vervolgens van de armoede. Maar deze wederzijdse liefde die er onder ons was, deze vreugde ook om eenvoudige dingen, was sterk en zo kon men ook deze dingen te boven komen en verdragen. Het lijkt mij dat dit heel belangrijk was: dat ook kleine dingen vreugde hebben geschonken, omdat zich zo het hart van de ander uitdrukte. En zo zijn wij opgegroeid in de zekerheid dat het goed is een mens te zijn, omdat wij zagen dat de goedheid van God zich weerspiegelde in de ouders en broertjes en zusjes. En om de waarheid te zeggen, als ik mij een beetje probeer voor te stellen hoe het in het paradijs zal zijn, dan lijkt mij dat altijd de tijd van mijn jeugd, van toen ik klein was. Zo waren wij in deze sfeer van vertrouwen, vreugde en liefde gelukkig en ik denk dat het in het paradijs hetzelfde zou moeten zijn als in mijn jeugd. In deze zin hoop ik “naar huis” te gaan, wanneer “ik naar de andere kant van de wereld ga”.

2. SERGE RAZAFINBONY EN FARA ANDRIANOMBONANA (een verloofd stel uit Madagascar) SERGE: Heiligheid, wij zijn Serge en Fara en komen van Madagascar. Wij hebben elkaar in Florence leren kennen, waar wij studeren, ik techniek en zij economie. Wij zijn sinds vier jaar verloofd en wij dromen ervan onmiddellijk na ons doctoraalexamen terug te keren naar ons land om ons volk een handje te helpen, ook door middel van ons beroep. FARA: De gezinsmodellen die in het westen heersen, overtuigen ons niet, maar wij zijn ons ervan bewust dat ook verschillende traditionalismen in ons Afrika op de een of andere wijze overwonnen moeten worden. Wij voelen ons voor elkaar gemaakt; daarom willen wij trouwen en samen een toekomst opbouwen. Ook willen wij dat ieder aspect van ons leven zich richt op de waarden van het evangelie. *Maar wanneer wij het hebben over het huwelijk, Heiligheid, dan is er een woord dat ons meer dan ieder ander boeit en ons tegelijkertijd bang maakt: dat “voor altijd” ...*

DE HEILIGE VADER: Beste vrienden, bedankt voor dit getuigenis. Mijn gebed begeleidt u op deze weg van verloving en ik hoop dat jullie met de waarden van het evangelie een gezin kunnen stichten “voor altijd”. U hebt op verschillende types van huwelijk gewezen: wij kennen het “*mariage coutumier*” van Afrika en het huwelijk van het westen. Ook in Europa was er, om de waarheid te zeggen, tot de negentiende eeuw een ander, overheersend model van het huwelijk, zoals nu: dikwijls was het huwelijk in werkelijkheid een contract tussen *clans*, waarbij men trachtte de *clan* te behouden, een opening te geven naar de toekomst, het eigendom te beschermen, enzovoort. De *clans* zochten elkaar, in de hoop dat men bij elkaar paste. Zo was het gedeeltelijk ook in onze landen. Ik herinner mij dat in een dorpje waar ik naar school ben gegaan, het grotendeels zo was. Maar dan volgt vanaf de negentiende eeuw de emancipatie van het individu, de vrijheid van de persoon en het huwelijk is niet meer gebaseerd op de wil van anderen, maar op de eigen keuze; verliefdheid gaat vooraf, vervolgens wordt dit verloving en vervolgens huwelijk. In die tijd waren wij allen ervan overtuigd dat dit het enig juiste model was en dat de liefde op zich het “altijd” garandeerde, omdat de liefde absoluut is, alles wil en dus ook de totaliteit van tijd: het is “voor altijd”. Helaas was de werkelijkheid niet zo: men ziet dat verliefdheid mooi is, maar misschien niet altijd eeuwig, zoals dat ook voor het gevoel geldt: het blijft niet voor altijd. Dus ziet men dat de overgang van verliefdheid naar verloving en dan naar huwelijk om verschillende beslissingen, innerlijke ervaringen vraagt. Zoals ik heb gezegd, dit gevoel van liefde is mooi, maar moet gezuiverd worden, het moet de weg van de onderscheiding opgaan, dat wil zeggen ook de rede en de wil moeten meedoen: rede, gevoel en wil moeten zich verenigen. In de huwelijksritus zegt de Kerk niet: “Ben je verliefd?”, maar “Jij wilt”, “Jij bent vastbesloten”. Dat wil zeggen: verliefdheid moet ware liefde worden door de wil en de rede bij een weg te betrekken die de weg van verloving, zuivering, grotere diepgang is, zodat werkelijk de hele mens met al zijn vermogens, met de onderscheiding van de rede, de kracht van de wil zegt: “Ja, dit is mijn leven”. Ik denk vaak aan de bruiloft van Kana. De eerste wijn is zeer goed: dat is de verliefdheid. Maar dat duurt niet tot het einde: er moet een tweede wijn komen, dat wil zeggen, hij moet fermenteren en groeien, rijpen. Een definitieve liefde die werkelijk

“tweede wijn” wordt, is mooier, beter dan de eerste wijn. En dit moeten wij zoeken. En hier is ook belangrijk dat het “ik” en het “jij” niet geïsoleerd zijn, maar dat ook de parochiegemeenschap erbij betrokken is, de Kerk, de vrienden. Dit, heel de juiste verpersoonlijking, de gemeenschap van leven met anderen, met gezinnen die elkaar steunen, is heel belangrijk en alleen zo, in deze betrokkenheid van de gemeenschap, van vrienden, van de Kerk, van het geloof, van God zelf, groeit een wijn die altijd goed blijft. Ik wens u het beste!

3. DE FAMILIE PALEOLOGOS (een Grieks gezin) NIKOS: Kalispera! Wij zijn de familie Paleologos. Wij komen uit Athene. Ik heet Nikos en dit is mijn vrouw Pania. En dit zijn onze twee kinderen, Pavlos en Lydia. Jaren geleden hebben wij met nog twee compagnons een informaticabedrijfje opgestart en daarin alles geïnvesteerd wat wij hadden. Bij het opkomen van de huidige zeer ernstige economische crisis zijn de klanten drastisch afgenomen en degenen die zijn gebleven, stellen de betalingen steeds meer uit. Wij slagen er nauwelijks in de salarissen van twee werknemers te betalen en voor ons, compagnons, blijft er slechts heel weinig over, zodat er iedere dag die voorbijgaat, steeds minder overblijft om onze gezinnen te onderhouden. Onze situatie is er een van de zoveel andere miljoenen. In de stad lopen de mensen rond met gebogen hoofd; niemand heeft nog vertrouwen in iemand, de hoop ontbreekt. PANIA: Ook wij hebben moeite om in een toekomst voor onze kinderen te geloven, hoewel wij blijven geloven in de voorzienigheid. *Er zijn dagen en nachten, Heilige Vader, dat wij ons afvragen hoe wij de moed niet moeten verliezen. Wat kan de Kerk tot al deze mensen zeggen, tot deze personen en gezinnen zonder nog enige vooruitzichten?*

DE HEILIGE VADER: Beste vrienden, ik dank u voor dit getuigenis, dat mijn hart en het hart van ons allen heeft geraakt. Wat kunnen wij hierop antwoorden? Woorden zijn ontoereikend. Wij zouden iets concreets moeten doen en wij allen lijden eronder dat wij niet in staat zijn iets concreets te doen. Laten wij het eerst over de politiek hebben: het lijkt mij dat het verantwoordelijkheidsgevoel bij alle partijen zou moeten groeien, dat zij geen dingen beloven die zij niet kunnen waarmaken, dat zij niet alleen stemmen voor zichzelf zoe-

ken, maar verantwoordelijk zijn voor het welzijn van allen en dat men begrijpt dat politiek altijd ook menselijke, morele verantwoordelijkheid is ten overstaan van God en de mensen. Vervolgens, de mensen lijden natuurlijk individueel en moeten vaak zonder een mogelijkheid om zich te verdedigen de situatie accepteren zoals zij is. Toch kunnen wij ook hier zeggen: laten wij trachten dat ieder doet wat hij kan, denkt aan zichzelf, zijn gezin, aan de anderen met een groot verantwoordelijkheidsgevoel, wetend dat offers noodzakelijk zijn om vooruit te komen. Een derde punt: wat kunnen wij doen? Dat is mijn probleem op dit ogenblik. Ik denk dat misschien jumelages tussen steden, gezinnen, parochies zouden kunnen helpen. Wij hebben nu in Europa een netwerk van jumelages, maar het zijn culturele, zeker zeer goede en zeer nuttige uitwisselingen, maar misschien zijn er jumelages nodig in een andere zin: dat werkelijk een gezin van het westen, van Italië, van Duitsland, van Frankrijk ... de verantwoordelijkheid op zich neemt om een ander gezin te helpen. Zo ook de parochies, de steden: dat zij werkelijk de verantwoordelijkheid op zich nemen, in concrete zin helpen. En weest u er zeker van: ik en zeer veel anderen bidden voor u, en dit bidden is niet alleen het zeggen van woorden, maar opent het hart voor God en schept zo ook creativiteit in het vinden van oplossingen. Wij hopen dat de Heer u altijd helpt. Dank u!

4. DE FAMILIE RERRIE (een gezin uit de Verenigde Staten) JAY; Wij wonen in de buurt van New York. Ik heet Jay, ik kom oorspronkelijk uit Jamaïca en ben boekhouder. Dit is mijn vrouw Anna en is hulponderwijzeres. En dit zijn onze zes kinderen, tussen de 2 en 12 jaar oud. Op grond hiervan kunt u, Heilige Vader, zich voorstellen dat ons leven bestaat uit een voortdurende race tegen de klok, uit zorgen, een zeer ingewikkeld passen en meten ... Ook bij ons in de Verenigde Staten is een van de absolute prioriteiten de baan behouden en om dat te doen moet men niet letten op werktijden en dikwijls schieten de familiebetrekkingen erbij in. ANNA: Het is zeker niet altijd gemakkelijk ... De indruk, Heiligheid, is dat instellingen en ondernemingen het niet gemakkelijk maken om de werktijden en de tijd voor het gezin met elkaar in overeenstemming te brengen. Heiligheid, wij kunnen ons voorstellen dat het ook voor u niet eenvoudig is uw oneindige verplichtingen in

overeenstemming te brengen met rust. *Hebt u enig advies om ons te helpen deze noodzakelijke harmonie opnieuw te vinden? Hoe kan men in de maastroom van zoveel prikkels die door de huidige maatschappij worden gegeven, de gezinnen helpen feest te vieren naar Gods hart?*

DE HEILIGE VADER: Een groot probleem en ik denk dit dilemma tussen twee prioriteiten te begrijpen: de prioriteit van een baan en de prioriteit van het gezin zijn wezenlijk. Hoe nu de beide prioriteiten met elkaar in overeenstemming te brengen? Ik kan slechts trachten enig advies te geven. Punt een: er zijn ondernemingen die bijna iets *extra's* mogelijk maken voor gezinnen - verjaardag enzovoorts - en zien dat een beetje vrijheid toestaan uiteindelijk ook goed is voor de onderneming, omdat dit de liefde voor het werk, voor de baan versterkt. Ik zou hier dan ook de werkgevers willen uitnodigen aan het gezin te denken, eraan te denken ook te helpen dat de twee prioriteiten met elkaar in overeenstemming kunnen worden gebracht. Punt twee: het lijkt mij dat men natuurlijk naar een zekere creativiteit moet zoeken en dat is niet altijd gemakkelijk. Maar men moet iedere dag tenminste enkele elementen van vreugde in het gezin brengen, van attentie, enigszins afzien van wat men zelf wil om samen gezin te zijn, de nachten, de duisternis waarover eerder is gesproken, accepteren en overwinnen en denken aan dat grote goed dat het gezin is, om zo een mogelijkheid te vinden de beide prioriteiten op elkaar af te stemmen, ook bij de grote zorg iedere dag iets goeds te geven. En tenslotte is daar de zondag, het feest: ik hoop dat in Amerika de zondag in acht wordt genomen. En daarom lijkt mij de zondag zeer belangrijk, de dag van de Heer en juist als zodanig ook "de dag van de mens", omdat wij dan vrij zijn. Dit was in het scheppingsverhaal de oorspronkelijke bedoeling van de Schepper: dat allen één dag vrij zijn. In deze vrijheid van de een voor de ander, voor zichzelf, is men vrij voor God. En zo denk ik dat wij de vrijheid van de mens beschermen, door de zondag en de feesten te beschermen als dagen van God en zo als dagen voor de mens. Ik wens u het allerbeste! Dank u.

5. DE FAMILIE ARAUJO (een Braziliaans gezin uit Porto Alegre) MARIA MARTA: Heiligheid, zoals in de rest van de wereld blijft ook in ons Brazilië

het aantal mislukte huwelijken toenemen. Ik heet Maria Marta, hij is Manoel Angelo. Wij zijn 34 jaar getrouwd en al grootouders. Als arts en gezinspsychotherapeut ontmoeten wij zeer veel gezinnen en merken wij bij conflicten tussen paren een duidelijkere moeilijkheid om te vergeven en vergeving te aanvaarden, maar in verschillende gevallen zijn wij het verlangen en de wil tegengekomen om een nieuwe verbintenis tot stand te brengen, iets duurzaam, ook voor de kinderen die uit de nieuwe verbintenis worden geboren. MANOEL ANGELO: Enkele van deze opnieuw getrouwde stellen zouden weer nader tot de Kerk willen komen, maar wanneer zij zien dat hun de sacramenten worden geweigerd, is hun teleurstelling groot. Zij voelen zich buitengesloten, gebrandmerkt door een onherroepelijk oordeel. Dit grote lijden treft wie erin is verwickeld, ten diepste; verwondingen die ook een deel van de wereld worden, en het zijn ook onze wonden, van heel de mensheid. *Heilige Vader, wij weten dat deze toestanden en deze mensen de Kerk zeer ter harte gaan: wat voor woorden en wat voor tekenen van hoop kunnen wij hun geven?*

DE HEILIGE VADER: Beste vrienden, ik dank u voor uw werk als psychotherapeut voor de gezinnen, dat zeer noodzakelijk is. Ik dank u voor alles wat u doet om deze mensen die lijden, te helpen. In werkelijkheid is dit probleem van mensen die gescheiden en opnieuw getrouwd zijn, één van de gevallen van groot lijden van de Kerk van vandaag. En wij hebben geen eenvoudige recepten. Het lijden is groot en wij kunnen alleen de parochies, de mensen, afzonderlijk helpen om deze mensen te ondersteunen het lijden van deze scheiding te dragen. Ik zou zeggen dat het heel belangrijk is dit natuurlijk te voorkomen, dat wil zeggen vanaf het begin de verliefdheid te verdiepen tot een diepgaande, gerijpte beslissing; ook is begeleiding nodig gedurende het huwelijk, opdat de gezinnen nooit alleen staan, maar werkelijk worden begeleid op hun weg. En vervolgens moeten wij, wat deze mensen betreft, zeggen - zoals u hebt gezegd - dat de Kerk hen liefheeft, maar zij moeten deze liefde zien en voelen. Het lijkt mij een belangrijke taak voor de parochie, voor een katholieke gemeenschap, werkelijk al het mogelijke te doen opdat zij zich bemind, geaccepteerd voelen, opdat zij er niet "buiten" vallen, ook al kunnen zij de absolutie en de Eucharistie niet ontvangen: zij

moeten zien dat zij ook zo ten volle in de Kerk leven. Als de absolutie in de biecht niet mogelijk is, is misschien echter een voortdurend contact met een priester, met een zielenherder, heel belangrijk, opdat zij kunnen zien dat zij worden vergezeld, begeleid. Verder is het ook zeer belangrijk dat zij voelen dat de Eucharistie echt is en dat men er deel aan heeft, als zij werkelijk in gemeenschap treden met het Lichaam van Christus. Ook zonder het “lichamelijk” ontvangen van het sacrament kunnen wij geestelijk verenigd zijn met Christus in zijn lichaam. En dit te doen begrijpen is belangrijk. Dat zij werkelijk de mogelijkheid vinden om een geloofsleven te leiden, met het Woord van God, met de gemeenschap van de Kerk, en kunnen zien dat hun lijden een geschenk voor de Kerk is, omdat zij zo allen ook ten dienste staan om de stabiliteit van de liefde, van het huwelijk te beschermen; en dat dit lijden niet alleen een fysieke en psychische kwelling is, maar ook een lijden in de gemeenschap van de Kerk om de grote waarden van ons geloof. Ik denk dat hun lijden, als het werkelijk innerlijk wordt aanvaard, een geschenk is voor de Kerk. Zij moeten weten dat zij juist zo de Kerk dienen, zij in het hart van de Kerk zijn. Dank u voor uw inzet.

GROET AAN DE SLACHTOFFERS VAN DE AARDBEVING

HEILIGE VADER: Beste vrienden, u weet dat wij ten diepste uw verdriet, uw lijden voelen; en ik bid iedere dag dat deze aardbeving eindelijk ophoudt. Wij allen willen samenwerken om u te helpen: weest ervan overtuigd dat wij u niet vergeten, dat wij ieder het mogelijke doen om u te helpen - *Caritas*, alle organisaties van de Kerk, de staat, de verschillende gemeenschappen - ieder van ons wil u helpen, hetzij geestelijk in ons gebed, in onze nabijheid van hart, hetzij materieel, en ik bid met aandrang voor u. Moge God u helpen, moge Hij ons allen helpen! Ik wens u het beste, moge de Heer u zegenen!

© Copyright 2012 – Libreria Editrice Vaticana / Secretariaat RK Kerk in Nederland

Vertaling: drs. H.M.G. Kretzers